

STAGE 2024-2025 1E- EN 2E-JAARS DEELTIJD

Informatie voor aanstaande leraren,
mentoren, schoolopleiders en instituutsopleiders

DE KEMPEL
HOGESCHOOL VOOR LERAREN

STAGEOPDRACHTEN

Naast aan persoonlijke leerdoelen (aandachts- en actiepunten) werkt de aanstaande leraar in de stage aan stageopdrachten en beroepstaken. Beide zijn afgestemd op de bekwaamheidseisen en het opleidingscurriculum en maken op het opleidingsinstituut onderdeel uit van toetsing.

Beroepstaken zijn betekenisvolle taken zoals deze in alle complexiteit in de werkelijkheid door een beroepsprofessional worden uitgevoerd. Binnen een beroepstaak krijgt de aanstaande leraar de ruimte om de eigen beroepspraktijk (de stageplaats) in te zetten als context waarbinnen de beheersing van beroepstaken ontwikkeld en aangetoond kan worden in een portfolio. In overleg met mentor en schoolopleider wordt besproken welke activiteiten passend zouden kunnen zijn. Van studenten wordt verwacht dat ze foto's/film gebruiken om mooie voorbeelden concreet te illustreren.¹

Stageorganisatie

De stage is georganiseerd in twee stagesemesters per studiejaar. De aanstaande leraren wisselen na het eerste semester van stagegroep.¹

Een deeltijdstudent loopt een vaste dag per week stage (maandag, dinsdag, donderdag of vrijdag). De aanstaande leraren kiezen deze vaste dag bij aanvang van het studiejaar. In jaar twee en drie is een deeltijdstudent verplicht om naast de vaste stagedag nog acht stagedagen per semester te plannen. Dit in overleg met de mentor en instituutsopleider.

DIGITALE STAGEMAP

De aanstaande leraar verzamelt in een digitale stagemap lesschemaformulieren, stageopdrachten, reflectieverslagen, verslaglegging van gesprekken, etcetera. De aanstaande leraar stelt deze digitale stagemap beschikbaar aan de mentor, de schoolopleider en de instituutsopleider.

STAGEBEZOEK

Tijdens een stagesemester bezoekt de instituutsopleider van De Kempel de aanstaande leraar minstens twee keer op de stageschool. Een stagebezoek bestaat uit een lesbezoek (in overleg met de schoolopleider) en een driehoeksgesprek (aanstaande leraar, mentor/schoolopleider en instituutsopleider). Het driehoeksgesprek is erop gericht om de ontwikkeling van de aanstaande leraar ten aanzien van de stagedoelen te bespreken.

Eerstejaarsstudenten mogen in semester 1 indien mogelijk starten in de groep van hun voorkeur (groep 1 t/m 8). Het tweede semester lopen alle aanstaande leraren stage in groep 4 t/m 8.

In jaar twee starten aanstaande leraren in groep 4 t/m 8. Het tweede semester is daarna voor alle aanstaande leraren gericht op het jonge kind (groep 1 en 2). Onder voorwaarden kan gekozen worden voor groep 3.

1. Met aanstaande leraren die de variant 'Versneld voor de klas' volgen, worden aparte afspraken gemaakt.

BEGELEIDING

Bij de begeleiding en beoordeling van de aanstaande leraar zijn diverse personen betrokken:

De aanstaande leraar

- geeft invulling aan zijn stage op een school voor primair onderwijs;
- is eigenaar van het eigen leerproces, formuleert persoonlijke doelen en verbindt leerinhoud van de pabo, eigen leervragen en de leercontext van de opleidingsschool met elkaar (driehoeksgesprek);
- bereidt lessen schriftelijk voor, evalueert en bespreekt deze met de mentor en/of schoolopleider;
- voert aan de les gerelateerde taken uit (zoals corrigeren en surveilleren) en neemt indien mogelijk ook deel aan overige activiteiten, zoals vergaderingen, studiemomenten, oudergesprekken en vieringen;
- informeert betrokkenen middels de digitale stagemap over vorderingen/ontwikkelingen.

De mentor

- is de directe begeleider van de aanstaande leraar in de praktijk;
- geeft de aanstaande leraar de ruimte en de mogelijkheden om de te verwerven bekwaamheden te oefenen en te bewijzen;
- dient als model voor alle aspecten van onderwijs in het algemeen en voor lesactiviteiten en omgang met kinderen en collega's in het bijzonder;
- begeleidt de aanstaande leraar in (het voorbereiden van) lessen, het uitvoeren van opdrachten, het reflecteren hierop en geeft feedback;
- coacht de aanstaande leraar om in de klas steeds meer de rol van leerkracht over te nemen;
- is mede-beoordelaar van de aanstaande leraar.

De schoolopleider¹

- organiseert een startbijeenkomst en intervisiebijeenkomst(en) voor alle aanstaande leraren op de stageschool;
- voert klassenbezoeken uit en bespreekt deze met de aanstaande leraar;
- kijkt naar de mogelijkheden om de leervragen van de aanstaande leraar te verbinden aan de leerwerkplek (context) en aan de opleidingsinhoud door middel van het voeren van driehoeksgesprekken;
- draagt bij aan het matchen van de aanstaande leraar bij een passende stagegroep;
- is mede-beoordelaar van de aanstaande leraar;
- is aanspreekpunt/contactpersoon voor de aanstaande leraar, de mentor en de instituutsopleider.

1. Op scholen van besturen die geen partner zijn in het Opleidingsnetwerk Samen Opleiden neemt de instituutsopleider de rol van de schoolopleider over.

De instituutsopleider

- vertegenwoordigt het opleidingsinstituut en begeleidt en beoordeelt de ontwikkeling van de aanstaande leraar (met behulp van de Kempelscan);
- voert (waar nodig en in afstemming met de schoolopleider) lesbezoeken uit bij aanstaande leraren uit het eerste, tweede en derde leerjaar met extra aandacht voor aanstaande leraren met 'zorg';
- sluit aan bij de leerbehoeften en de kwaliteiten van de aanstaande leraren en stimuleert anderen dit ook te doen;
- bespreekt de mogelijkheden om de leervraag van de aanstaande leraar te verbinden aan de onderwijsinhoud en bekwaamheidseisen door middel van het voeren van driehoeksgesprekken;
- stelt, met input van andere betrokkenen, een betrouwbare beoordeling (transparant en navolgbaar) op.

Mentorenbijeenkomsten

Elk stagesemester organiseren we een (online) mentorenbijeenkomst vanuit De Kempel. Tijdens deze bijeenkomsten informeren we mentoren over de inhoud en organisatie van de stage voor specifieke leerjaren. Bovendien wisselen we ervaringen uit ten behoeve van de kwaliteit van de begeleiding.

Op de achterzijde van deze flyer zie je de data waarop deze bijeenkomsten plaatsvinden van 16.15 tot 17.00 uur. In de jaarkalender zijn deze gemarkeerd met een witte cirkel.

1. Studenten in DT2 werken nog niet met beroepstaken. Zij hebben reguliere stageopdrachten vanuit modules.

PLANMATIG ONTWIKKELEN

Onderstaand schema geeft sturing aan het handelen van de aanstaande leraar en biedt context om voortdurend te blijven reflecteren en ontwikkelen. Elke stagesemester worden deze fasen opnieuw doorlopen.

CONTEXTVARIABLEN

3-JARIG TRAJECT	LEERJAAR 1	LEERJAAR 2 Semester 1	LEERJAAR 2 Semester 2
4-JARIG TRAJECT	LEERJAAR 1	LEERJAAR 2	LEERJAAR 3
	Groepering - Afwisselend werkend met kleine groepen of de hele klas (semester 1). - Een klas als homogeen benaderde groep (incidenteel met kleine groepen) (semester 2). Duur - Losstaande lesactiviteit (semester 1). - Losstaande lesactiviteit en twee aaneengeslotenactiviteiten mét lesovergang (semester 2). Verantwoordelijkheid & initiatief - De aanstaande leraar vaart op impulsen van buiten (aansturing door de mentor en of opdrachten) en incidenteel op eigen ingebrachte leerdoelen (semester 1). - De aanstaande leraar vaart op impulsen van buiten (aansturing door de mentor en/of opdrachten) en structureel op eigen ingebrachte leerdoelen (semester 2). - Uitvoering van activiteiten in nabijheid van de mentor. - De communicatie richt zich op de eigen activiteiten en de direct betrokkenen. Complexiteit van lesprocessen - Overwegend methodevolgende lesuitvoeringen. - Overwegend mentorvolgende lesuitvoeringen. - Voornamelijk op basis van leerkrachtsturing. - Specifieke problematieken worden opgemerkt en de aanstaande leraar observeert de mentor in het handelen daarin.	Groepering - De klas als homogeen benaderde groep. - De klas als homogeen benaderde groep en extra aandacht voor klein groepje met overzicht over de gehele groep. Duur - Losstaande lesactiviteit passend binnen bestaand programma en aaneengesloten activiteiten. - Lesactiviteiten binnen bestaand programma en volledige dagdelen mét lesovergangen. Verantwoordelijkheid & initiatief - De aanstaande leraar werkt planmatig op basis van eigen ingebrachte leerdoelen én op impulsen van buiten. - Uitvoering van activiteiten waarbij de mentor op afstand is. - De communicatie richt zich op de eigen activiteiten en op situaties die zich binnen en buiten de klas voordoen (ouders/opvoeders – teamkamer). Complexiteit van lesprocessen - Methode-aangepaste en zelf-ontworpen lesactiviteiten. - Wisselwerking mentor afhankelijk en mentor onafhankelijk handelen. - Les wordt ook gestuurd door inbreng van leerlingen. - Specifieke problematieken worden opgemerkt en de aanstaande leraar ontplooit verantwoorde handelingsinitiatieven.	Groepering - Binnen de groep zicht op verschillen en aandacht voor individuele zorg en zorg aan groepjes leerlingen. Duur - Aaneengesloten lesactiviteiten passend binnen bestaand programma gedurende een dagdeel/dag. - Aaneengesloten lesactiviteiten passend binnen bestaand programma gedurende meerdere hele dagdelen/dagen. Verantwoordelijkheid & initiatief - De aanstaande leraar werkt planmatig op basis van persoonlijke leerdoelen. - De aanstaande leraar is verantwoordelijk voor afstemming met en overleg over (zijn planning voor) de stagesituatie. - Initiatief voor activiteiten bij de aanstaande leraar. - Coaching door de mentor. - De communicatie richt zich op de eigen activiteiten én op situaties op klassen- en schoolniveau (ouders/opvoeders – teamkamer – collegiaal overleg). Complexiteit van lesprocessen - De totale klas ‘managend’, dus inclusief planning, uitvoering en evaluatie van hoofdinstructie, instructiegroepen en eventuele individuele trajecten. - Methode-aangepaste en zelf-ontworpen lesactiviteiten. - Mentoronafhankelijk handelen. - Aanstaande leraar is in staat passend te variëren in mate van sturing aan leerlingen (stimulerend, leidend, begeleidend).

Toelichting op contextvariabelen

De contextvariabelen geven de omstandigheden en voorwaarden aan waarin de aanstaande leraar de diverse bekwaamheden moet aantonen. De contextvariabelen nemen toe in moeilijkheids-grad gedurende de opleiding.

Deze contextvariabelen zijn:

- groepering:** werken met een groep, werken met groepjes, de klas als homogene groep, de klas als heterogene groep met aandacht voor verschillen tussen leerlingen;
- duur:** tijdens welke periode de beschreven bekwaamheden getoond moeten worden;
- verantwoordelijkheid en initiatief:** mate van verantwoordelijkheid van de aanstaande leraar, respectievelijk de mentor;
- complexiteit van (les)processen.**

Deze vier contextvariabelen vormen ‘de bril’ waarmee de Kempelscan ingevuld wordt.

BEKWAAMHEIDSEISEN

In de bekwaamheidseisen wordt uitgegaan van een brede professionele basis waarin de leraar primair onderwijs, als professional, hoge eisen stelt aan het niveau van zijn beroepskennis en kunde.

Voor het werken in het onderwijs wordt verondersteld dat de leraar samen kan werken met collega's, ouders en anderen en dat hij zijn/haar professionele handelen kan uitleggen en verantwoorden.

Naast kennis en kunde spelen in de interactie tussen leraar en leerling persoonlijkheid en beroepshouding van de leraar een belangrijke rol. Het is van belang dat de aanstaande leraar beschikt over zelfkennis en in staat is tot kritische reflectie op zichzelf in het professionele handelen.

In aanvulling op deze brede professionele basis worden drie bekwaamheidsgebieden onderscheiden: pedagogische bekwaamheid, vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid.

De leraar is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn/haar onderwijs (vakinhoudelijk bekwaam) en de manier waarop leerlingen die inhoud leren (vakdidactisch bekwaam). Daarnaast is hij/zij verantwoordelijk voor een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat (pedagogisch bekwaam).

Kempelscan

De Kempelscan is een gestandaardiseerd instrument waarmee het functioneren van de aanstaande leraar op de werkplek beoordeeld wordt. De items zijn afgeleid van de landelijke en wettelijke bekwaamheidseisen en worden geformuleerd in concreet waarneembaar gedrag.

De contextvariabelen en de Kempelscan per semester bieden inzicht in de te realiseren doelen in de stage. De Kempelscan dient als begeleidings- en beoordelingsinstrument en brengt in beeld waar de aanstaande leraar staat op het moment van invullen.

Halverwege de stage wordt de Kempelscan als begeleidingsinstrument ingevuld en besproken met de mentor, zodat de stand van zaken ten aanzien van het functioneren in beeld wordt gebracht.

Aan het einde van de stageperiode wordt de Kempelscan nogmaals ingevuld door de aanstaande leraar en de mentor. De Kempelscan functioneert op dat moment als beoordelingsinstrument en geeft een indicatie voor de eindbeoordeling. De Kempelscan wordt online ingevuld.

STAGEBEOORDELING

Aan het einde van een stagesemester volgt een stagebeoordeling gebaseerd op de bekwaamheidseisen voor het betreffende opleidingsjaar: onvoldoende, twijfelachtig (alleen eerste semester jaar 1), voldoende of goed.

De beoordeling wordt formeel per semester door de instituutsopleiders vastgelegd tijdens de stagebeoordelingsvergadering. Vooraf is de Kempelscan ingevuld en heeft overleg plaatsgevonden tussen mentor, instituutsopleider en schoolopleider. De Kempel is eindverantwoordelijk voor de stagebeoordeling.

OPLEIDINGSNETWERK SAMEN OPLEIDEN

Opleidingsnetwerk Samen Opleiden bestaat uit besturen primair onderwijs (zie website www.samenopleiden.nl voor deelnemende besturen) en het bestuur van Hogeschool de Kempel. Gezamenlijk zijn we verantwoordelijk voor het opleiden en professionaliseren van aanstaande en startende leraren.

Binnen het Opleidingsnetwerk wordt samengewerkt om het studeren aan de opleiding en het werkplekleren van de aanstaande leraar zoveel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten en elkaar te laten versterken. Het driehoeksgesprek is daarbij een essentieel instrument.

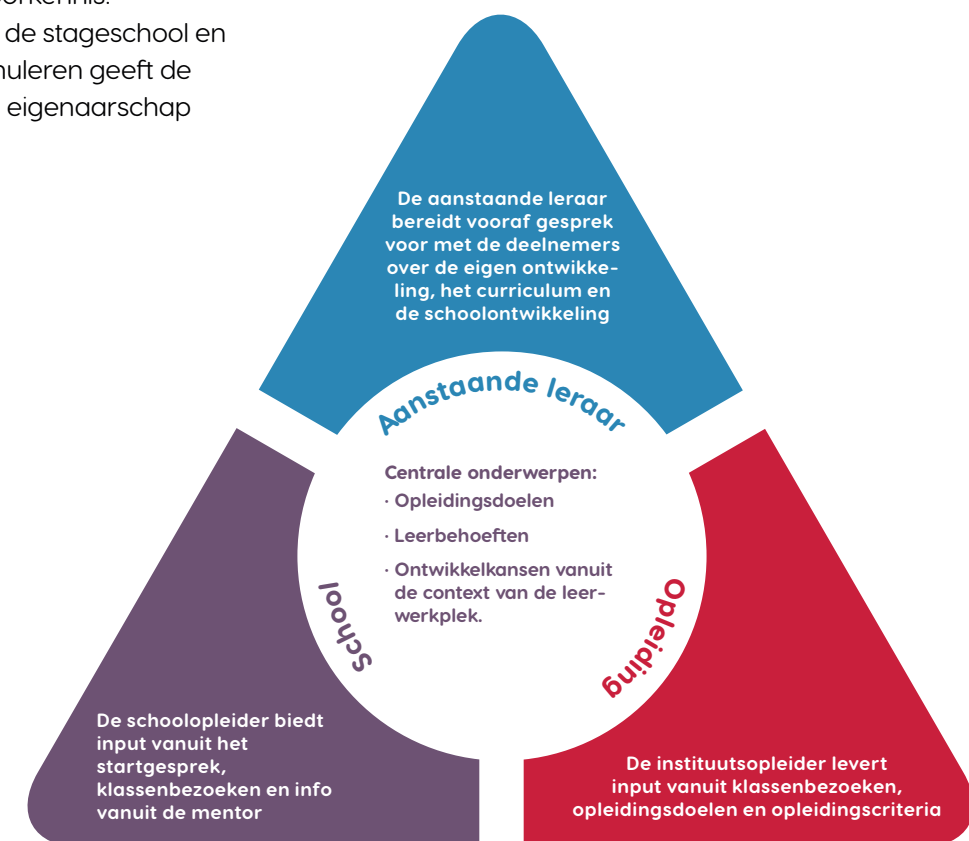
Het driehoeksgesprek

Aanstaande leraren ontwikkelen zich richting startbekwaamheid, maar de route die gevolgd wordt, verschilt van persoon tot persoon. Wat de aanstaande leraar moet kennen en kunnen om startbekwaam te zijn is voorgeschreven, maar hoe hij/zij dat doet en welke accenten gelegd worden is afhankelijk van de persoon, de manier van leren en aanwezige voorkennis. Daarnaast is het leren afhankelijk van de stageschool en de klas. Door eigen leerdoelen te formuleren geeft de aanstaande leraar betekenis en heeft eigenaarschap voor het leerproces.

De aanstaande leraar is een beginnende beroepsbeoefenaar met beperkt zicht op de opleidingsdoelen en de specifieke ontwikkelkansen van de werkplek. Kennis hierover is echter onmisbaar bij het formuleren van passende leervragen. Het vormen van een driehoek van aanstaande leraar, school en opleiding maakt het mogelijk om gezamenlijk een programma te maken dat aansluit bij de leerbehoefte en -doelen van de aanstaande leraar, dat past bij de specifieke context van de school én dat bijdraagt aan de opleidingsdoelen. Het leren van de aanstaande leraar staat centraal, kijkend vanuit de drie genoemde perspectieven.

Het driehoeksgesprek kent drie aspecten:

1. Gesprek over de leerweg (Wat wil ik leren? Balans tussen 'opdrachten' en persoonlijke doelen.)
2. Gesprek over de opbrengst (Wat gaat het opleveren?)
3. Gesprek over de maat (Wanneer is het goed?)

DE KEMPEL

HOGESCHOOL VOOR LERAREN

Hogeschool de Kempel

Deurneseweg 11

5709 AH Helmond

0492 531 999

www.kempel.nl